

Lenka Šaclová

Příloha k protokolu o SZZ č. Diplomant:
PF JU v Českých Budějovicích **ČJ - NJ**
Vysoká škola: Aprobace:
Ústav bohemistiky
Katedra: **Recenzent** * /
13.5.2012 diplomové práce
Datum odevzdání posudku: Vedoucí */
PhDr. Věra Pospíšilová
.....

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Vliv osvícenských idejí na českou školu přelomu 18. a 19. století

.....
(téma)

Diplomová práce se zabývá třemi osobnostmi českého osvícenství, které se zapsaly do dějin školství a pedagogiky na našem území, a zkoumá možnosti využití druhdy objevených metod vzdělávání a výchovy v současné pedagogické praxi. Na úvodní kapitoly, které jsou věnovány kořenům osvícenství a stavu školství na přelomu 18. a 19. stol., reformám školství za panování Marie Terezie a Josefa II., navazují kapitoly pojednávající o J. I. Filbigerovi, F. Kindermannovi a J. J. Rybovi. Kapitoly jsou shodně uvedeny životopisnými informacemi, zabývají se reformním a pedagogickým úsilím, jednotlivými didaktickými metodami a jejich přínosem pro tehdejší školství.

V kapitolách věnovaných Filbigerovi se studentka zabývá analýzou jeho *Všeobecného školského řádu*, který mj. uzákonil všeobecnou šestiletou vzdělávací povinnost, a tzv. zaháňskou vyučovací metodou, již věnoval Filbiger trojdílnou publikaci *Methodenbuch*. Studentka podrobně analyzuje jednotlivé části pětisložkového zaháňského vyučovacího způsobu v samostatných kapitolách (Hromadné vyučování, Pospolní čtení, Písmenkova metoda, Tabulková metoda a Katecheze). Odhaluje návaznost Filbigerových metod na myšlenky J. A. Komenského. Poslední kapitola věnovaná Filbigerovi se zabývá německou monografií o tomto pedagogovi z roku 1892. Pro potřeby své diplomové práce z ní studentka některé pasáže přeložila.

Další osobností, které je práce věnována, je F. Kindermann, působící ve škole v Kaplici, k níž má studentka osobní vztah. Charakterizuje Kindermannovy vyučovací metody zaznamenané ve *Zprávě o venkovské škole v Kaplici v Čechách*. Zdůrazňuje praktické zaměření Kindermannovy výuky na základy zemědělství a ruční práce, kdy novinkou byla praktická cvičení na školní zahradě a v dílně. V předposlední kapitole se studentka zamýšlí nad germanizačními snahami, které Kindermannovi vytýkali čeští obrozenci a řada pozdějších českých osobností. Rozsáhlá závěrečná kapitola kindermannovského bloku je věnována jeho tzv. industriálnímu vyučování, kde studentka zdůrazňuje provázanost metod výchovy pracovní a výchovy mravní a řeší vztah ekonomického a didaktického cíle industriální výchovy.

Třetí osobností české kulturní historie, již se studentka zabývá, je Jakub Jan Ryba, jehož pedagogická činnost je spojena s triviální školou v Rožmitále. Informace o Rybových výchovných a vzdělávacích záměrech čerpala studentka z autorových *Školních deníků* z let 1788 až 1815, podobně jako výše uvedené práce Filbigerovy a Kindermannovy psaných německy. Zdůrazňuje Rybovu zásluhu o zavedení tělesné výchovy do výuky v podobě vycházek do přírody, pohybových her a koupání v nedalekém rybníce. Ryba jako hudebník viděl v hudbě prostředek estetické a mravní výchovy, studentka cituje Rybovu píseň *Vzbuzování k školnímu cvičení* jako příklad písně mající motivační charakter. V závěrečné kapitole věnované Rybovi diplomantka zdůrazňuje jeho výjimečné vzdělání, vztah k žákům a mj. i požadavek, aby škola úzce spolupracovala s rodiči žáků.

Druhá část práce je originálním příspěvkem k možnosti využít osvícenské vyučovací metody užívané výše jmenovanými autory při výuce na současných středních školách. Studentka, jež tyto metody aplikovala ve své výuce, je může proto hodnotit z hlediska moderní pedagogické teorie i praxe. V práci uvádí své poznatky a doporučení pro hodiny českého a německého jazyka.

Diplomová práce tvůrčím a originálním způsobem přesahuje částí teoretickou (pojednání o třech představitelích osvícenské pedagogiky a jejich výchovných a vzdělávacích postupech) k vlastnímu využití

analyzovaných metod v současné praxi. Zdobí ji osobní zaujetí autorky a pečlivost, s níž je vypracována. Ocenit je třeba také práci s německými texty a volbu příloh. (Pozor na adjektivum habsburský.)

výborně

Návrh na klasifikaci diplomové práce:

.....
podpis vedoucího - recenzenta diplomové práce

Čes. Budějovicích 13.5.2012
V dne

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------

*) Nehodící se škrtněte